

عید رمضان آمد و ماه رمضان رفت/ صد شکر که این آمد و صدحیف که آن رفت

ویژه عید فطر و آغاز ماه شوال 1433 عید فطر یکی از دوعید بزرگ در سنت اسلامی است که درباره آن، احادیث و روایات بی شمار وارد شده است.

عید رمضان آمد و ماه رمضان رفت/ صد شکر که این آمد و صدحیف که آن رفت
ویژه عید فطر و آغاز ماه شوال 1433 عید فطر یکی از دوعید بزرگ در سنت اسلامی است که درباره آن، احادیث و روایات بی شمار وارد شده است. مسلمانان روزه دار که ماه رمضان را به روزه داری به پا داشته و از خوردن و آشامیدن و بسیاری از کارهای مباح دیگر امتناع ورزیده اند، اکنون پس از گذشت ماه رمضان در نخستین روز ماه شوال اجر و پاداش خود را از خداوند می‌طلبند، اجر و پاداشی که خود خداوند به آنان وعده داده است.

امیرالمؤمنین علی علیه السلام در یکی از اعیاد فطر خطبه‌ای خوانده‌اند و در آن مؤمنان را بشارت و مبطلان را بیم داده‌اند.

"خطب امیرالمؤمنین علی بن ابی طالب علیه السلام يوم الفطر فقال: ایها الناس! ان یومکم هذا یوم یتاب فیہ المحسنون و یتخسر فیہ المبتطلون وهو اشبه بیوم قیامکم، فاذکروا بخروجکم من منازلکم الی مصلاکم خروجکم من الاجداث الی ربکم واذکروا بوقوفکم فی مصلاکم ووقوفکم بین یدی ربکم، واذکروا برجوعکم الی منازلکم، رجوعکم الی منازلکم فی الجنه.

عبادالله! ان ادنی ما للصائمین والصائمات ان ینادیهم ملک فی آخر یوم من شهر رمضان، ابشروا عباد الله فقد غفر لکم ما سلف من ذنوبکم فانظروا کیف تکنونون فیما تستأنفون." (1)

ای مردم! این روز، روزی است که نیکوکاران در آن پاداش می‌گیرند و زیانکاران و تبهکاران در آن مایوس و نا امید می‌گردند و این شباهتی زیاد به روز قیامتتان دارد، پس با خارج شدن از منازل و رهسپار جایگاه نماز عید شدن به یاد آورید خروجتان از قبرها و رفتنتان را به سوی پروردگار، و با ایستادن در جایگاه نماز، به یاد آورید ایستادن در برابر پروردگارتان را. و با بازگشت به سوی منازل خود، متذکر شوید بازگشتتان را به سوی منازلتان در بهشت برین. ای بندگان خدا، کمترین چیزی که به زنان و مردان روزه دار داده می‌شود این است که فرشته‌ای در آخرین روز ماه رمضان به آنان ندا می‌دهد و می‌گوید:

«هان! بشارتتان باد، ای بندگان خدا که گناهان گذشته تان آمرزیده شد، پس به فکر آینده خویش باشید که چگونه بقیه ایام را بگذرانید.«

عارف وارسته ملکی تبریزی درباره عید فطر آورده است: «عید فطر روزی است که خداوند آن را از میان دیگر روزها برگزیده است و ویژه هدیه بخشیدن و جایزه دادن به بندگان خویش ساخته و آنان را اجازه داده است تا در این روز نزد حضرت او گرد آیند و بر خوان کرم او بنشینند و ادب بندگی بجای آرند، چشم امید به درگاه او دوزند و از خطاهای خویش پوزش خواهند، نیازهای خویش به نزد او آرند و آرزوهای خویش از او خواهند و نیز آنان را وعده و مژده داده است که هر نیازی به او آرند، برآورد و بیش از آنچه چشم دارند به آنان ببخشد و از مهربانی و بنده نوازی، بخشایش و کارسازی در حق آنان روا دارد که گمان نیز نمی‌برند.«

روز اول ماه شوال را بدین سبب عید فطر خوانده‌اند که در این روز، امر امساک و صوم از خوردن و آشامیدن برداشته شده و رخصت داده شد که مؤمنان در روز افطار کنند و روزه خود را بشکنند فطر و فطور به معنای خوردن و آشامیدن، ابتدای خوردن و آشامیدن است و نیز گفته شده است که به معنای آغاز خوردن و آشامیدن است پس از مدتی از نخوردن و نیاشامیدن. ابتدای خوردن و آشامیدن را افطار می‌نامند و از این رو است که پس از اتمام روز و هنگامی که مغرب شرعی در روزهای ماه رمضان، شروع می‌شود انسان افطار می‌کند یعنی اجازه خوردن پس از امساک از خوردن به او داده می‌شود.

عید فطر دارای اعمال و عباداتی است که در روایات معصومین علیهم السلام به آنها پرداخته شده و ادعیه خاصی نیز آمده است.

از سخنان معصومین علیهم السلام چنین مستفاد می‌شود که روز عید فطر، روز گرفتن مزد است. و لذا در این روز مستحب است که انسان بسیار دعا کند و به یاد خدا باشد و روز خود را به بطالت و تنبلی نگذارد و خیر دنیا و آخرت را بطلبد.

و در قنوت نماز عید می‌خوانیم:

«... اسئلك بحق هذا اليوم الذى جعلته للمسلمين عيداً و لمحمد صلى الله عليه وآله ذخراً و شرفاً و كرامة و مزيداً ان تصلى على محمد وآل محمد وان تدخلنى فى كل خير ادخلت فيه محمداً و آل محمد و ان تخرجنى من كل سوء اخرجت منه محمداً و آل محمد، صلواتك عليه وعليهم اللهم انى اسالك خير ما سئلك عبادك الصالحون و اعوذ بك مما استعاذ منه عبادك المخلصون.«

بارالها! به حق اين روزى كه آن را براى مسلمانان عيد و براى محمد (ص) ذخيره و شرافت و كرامت و فضيلت قرار دادى از تو مى‌خواهم كه بر محمد و آل محمد درود بفرستى و مرا در هر خيرى وارد كنى كه محمد و آل محمد را در آن وارد كردى و ازهر سوء و بدى خارج سازى كه محمد و آل محمد را خارج ساختى، درود و صلوات تو بر او و آنها، خداوندا، ازتو مى‌طلبم آنچه بندگان شايستات از تو خواستند و به تو پناه مى‌برم از آنچه بندگان خالصت به تو پناه بردند.

در صحيفه سجديه نيز دعائى از امام سجاد(ع) به مناسبت وداع ماه مبارك رمضان و استقبال عيد سعيد فطر وارد شده است:

«اللهم صل على محمد و آله و اجر مصيبتنا بشهرنا و بارك لنا فى يوم عيدنا و فطرنا و اجعله من خير يوم مرّ علينا، اجله لعفو و امحاه لذنب و اغفر لنا ما خفى من ذنوبنا وما علن ... اللهم انا نتوب اليك فى يوم فطرنا الذى جعلته للمؤمنين عيداً و سرورا و لاهل ملتك مجمعا و محتشدا، من كل ذنب اذنبناه او سوء اسلفناه او خاطر شرّ اضرناه توبة من لا ينطوى على رجوع الى.«

پروردگارا! بر محمد و آل محمد درود فرست و مصيبت ما را در اين ماه جبران كن و روز فطر را بر ما عيدى مبارك و خجسته بگردان و آن را از بهترين روزهاى قرار ده كه بر ما گذشته است كه در اين روز بيشتر ما را مورد عفو قرار دهى و گناهانمان را بشوئى و خداوندا بر ما ببخشايى آنچه در پنهان و آشكارا گناه كرده ايم ... خداوندا! در اين روز عيد فطرمان كه براى مؤمنان روز عيد و خوشحالى و براى مسلمانان روز اجتماع و گردهمائي قرار دادى؛ ازهر گناهى كه مرتكب شده ايم و هر كار بدى كه كرده ايم و هر نيت ناشايسته‌اى كه در ضميرمان نقش بسته است به سوى تو باز مى‌گرديم و توبه مى‌كنيم، توبه‌اى كه در آن بازگشت به گناه هرگز نباشد و بازگشتى كه در آن هرگز روى آوردن به معصيت نباشد. بارالها! اين عيد را بر تمام مؤمنان مبارك گردان و در اين روز، ما را توفيق بازگشت به سويت و توبه ازگناهان عطا فرما.«

پى‌نوشت‌ها: 1- محمدى رى شهرى، ميزان الحكمة، ج 7، صص 131- 132. 2- ميرزا جواد آقا ملكى تبريزى، المراقبات فى اعمال السنه، تبريز، ص 167. 3- ماهنامه پاسدار اسلام، شماره 101، ارديبهشت ماه 1369 صص 10- 11، 50 . و استفاده از كتاب رمضان، تجلى معبود (ره توشه راهيان نور)